REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Täckdikning.

Besvär av hemmansägaren K. angående inkomsttaxering år 1949. — K. hade under året täckdikat ett område, som förut varit dränerat med öppna diken. K. yrkade avdrag för täckdikningen med så stort belopp som erfordrades för att återställa det gamla dräningssystemet i sitt ursprungliga skick eller med 1.700 kr. PN medgav avdrag endast för rensning av de gamla diken som kommit till användning vid täckdikningen med 250 kr men inte för nygrävda dikessträckor. K. åberopade å sin sida intyg av en lantbrukskonsulent, enligt vilket ett iståndsättande i fullgott skick av det ifrågavarande skiftet, som tidigare varit torrlagt genom öppen dikning, skulle dragit en kostnad av 1.700 kr. KR: ej ändring. RR medgav avdrag med 1.700 kr. (RR:s utslag den 2/5 1956.)

Jordbruksfastighet: bilkostnader.

Besvär av godsägaren S. angående inkomsttaxering år 1952. — S. hade en jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 213.200 kr, därav 172.900 kr jordbruksvärde och 40.300 kr skogsvärde. Jorden men icke skogen var utarrenderad. Såsom intäkter av fastigheten uppgavs 7.510 kr för arrenden, 246 kr för försäljning av grus, 6.434 kr såsom köpeskilling för sålt virke och andra skogseffekter samt 25.000 kr för upplåtelse av avverkningsrätt. Avdrag för utgifter yrkades med 15.817 kr, därav 310 kr för bilkostnader. PN vägrade avdraget för bilkostnader (men medgav yrkat avdrag för dylika kostnader under inkomst av tjänst med 325 kr). TI bestred bifall till S:s besvär angående det vägrade avdraget, då S. icke visat att bilkostnaderna varit erforderliga för jordbruksdriften och påpekade att jordbruket varit utarrenderat. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 15/3 1956.)

Av hyresgäst utförda ombyggnadsarbeten skattepliktig intäkt för fastighetsägaren.

Besvär av Aktiebolaget N. angående inkomsttaxering år 1949. Bolagets verksamhet bestod endast i förvaltning av en fabriksfastighet som uthyrdes till ett annat bolag som bedrev en herrekiperingsfabrik. Båda bolagen ägdes enligt uppgift av i stort sett samma personer. PN ansåg det förra bolaget ha åtnjutit skattepliktig intäkt till ett belopp av 50.000 kr. genom att det senare bolaget låtit på egen bekostnad utföra ombyggnadsarbeten till åtminstone nämnda belopp. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 1/6 1956.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

Skattepliktig intäkt: ersättning av hyresgäst för omändringsarbeten i fastighet.

Besvär av byggnadsföreningen K. u.p.a. angående inkomsttaxering år 1950. — Hos KR och RR yrkade föreningen avdrag för reparations- och underhållskostnader avseende två föreningens fastigheter med högre belopp än PN medgivit. RR yttrade: Även om föreningen haft kostnader för reparation och underhåll av fartigheterna med belopp, motsvarande större del av det härutinnan av föreningen uppgivna än KR funnit, så enär av utredningen framgår, att under beskattningsåret föreningen för vissa kostnader, för vilka föreningen icke äger erhålla avdrag, njutit ersättning av hyresgäst med 58.059 kr, samt sistnämnda belopp utgjort skattepliktig intäkt av fastigheterna men vid taxeringen icke tagits till beskattning, finner RR icke skäl att på talan av föreningen göra ändring i det slut, KR:s utslag innehåller. (RR:s utslag den 17/2 1956.)

Intäkt genom uthyrning till sommargäster.

Besvär av dödsboet efter R. angående inkomsttaxering år 1952. — Dödsboet, som för de tre sista åren uppgivit intäkter genom uthyrning av rum till sommargäster till mellan 300—450 kr om året, ansågs ha därigenom åtnjutit skattepliktig intäkt. (RR:s utslag den 24/2 1956.)

Ersättning för överlåten hyresrätt skattepliktig intäkt?

Besvär av TI angående tandläkaren B:s inkomsttaxering år 1951. — Hos PN yrkade TI, att B., som under beskattningsåret övrlåtit hyresrätten till en lägenhet, i vilken B. synes ha haft bostad och praktik, mot en avträdessumma av 30.000 kr, måtte beskattas för berörda avträdessumma. Beloppet hade betalats av ett par företag i konfektionsbranschen. PN ogillade yrkandet. Hos KR yrkade TI att, därest de båda företagen genom besvär hos KR skulle medgivas avdrag för vad sålunda utgivits, B:s taxeringar måtte höjas med 30.000 kr. KR, som genom två särskilda utslag medgivit de båda företagen avdrag med förenämnda belopp å tillhopa 30.000 kr, fann likväl icke skäl att göra ändring i PN:s beslut beträffande B:s taxering. RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 19/1 1956.)

Anm.: Utgången i målet torde icke berättiga till slutsatsen att ersättningar av ifrågavarande slag aldrig skulle kunna utgöra skattepliktig intäkt.

Värmemätningsanläggning.

Anna S. har vid inkomsttaxering år 1949 icke erhållit ett under inkomst av annan fastighet yrkat avdrag för värdeminskning å en värmemätningsanläggning, som hon installerat under ett tidigare beskattningsår, eller avdrag i annan form för anläggningskostnaden. (RR:s utslag den 9/2 1956.)

Underskott av fruktodling.

Besvär av advokaten F. angående inkomsttaxering år 1951. — F., som hade en fruktodling i B. som i flera år gått med förlust, yrkade vid taxeringen för statlig inkomstskatt i S. avdrag för underskott å fruktodlingen med 8.507 kr. PN vägrade avdraget. KR: ej ändring. RR ogillade F:s fullföljda talan och yttrade: Angående den av F. bedrivna fruktodlingen är upplyst, att denna ifråga om

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

trädens avkastningsförmåga och i övrigt ännu ej nått den utveckling, att rörelsen kunde giva normal vinst. Uppkommande underskott får därför anses minst motsvara vad F. i rörelsen nedlagt i tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller för omsättning, och det kan icke medgivas, att värdet därav omedelbart helt avskrives. Fruktodlingen bör i skattehänseende redovisas som rörelse, och sålunda uppkommande underskott bör tilläggas nästa beskattningsårs ingående värde å tillgångar som nyss sagts. Skäl hava icke visats för sådan avskrivning för ifrågavarande beskattningsår att underskott uppkommer. (RR :s utslag den 16/5 1956.)

Underskott å handelsträdgårdsrörelse. rörelse.

Besvär av arkitekten S. angående inkomsttaxering år 1950. — Vid sidan av sin arkitektverksamhet bedrev S. sedan 1946 en handelsträdgårdsrörelse. Växthusen omfattade en yta av 625 kvm., vartill kom stora anläggningar för bänkgård med c :a 200 fönster samt 1.100 dvärgfruktträd. Fyra personer hade varit anställda i rörelsen. Denna hade varje år lämnat underskott: under 1949 med 22.448 kr. PN och KR vägrade avdrag för detta underskott. RR fann emellertid tillräcklig anledning icke föreligga att vägra S. avdraget ifråga. (RR :s utslag den 18/5 1956.)

Pensionsavsättningar — utgifter för normal pensionering?

Besvär av TI angående aktiebolagen A :s och B :s inkomsttaxeringar år 1952. — Vartdera bolaget, som ägdes av direktören O., yrkade avdrag med 75.000 kr för avsättning till fria pensionsstiftelser, från vilka årlig pension skulle utgå endast till O. med 18.000 kr från 65 års ålder och till hans efterlevande hustru med 9.000 kr. Från aktiebolaget A., vars omsättning uppgick till c :a 140.000 kr, uppbar O. ingen lön men från aktiebolaget B, vars omsättning uppgick till c :a 2 milj. kr, utgjorde lönen 45.000 kr. Båda avsättningarna understeg det s. k. investeringsskattetaket. KR medgav avdrag för båda avsättningarna men RR förvägrade aktiebolaget A avdrag, enär av omständigheterna i målet finge anses framgå, att ifrågavarande avsättning till pensionsstiftelse icke avsåge allenast utgifter för normal pensionering. (RR :s utslag den 9/2 1956.)

Pappersbruks bidrag till skogvaktareskolor.

Besvär av TI angående Örebro Pappersbruks Aktiebolags inkomsttaxering år 1950. — PN medgav bolaget ett med 600 kr yrkat avdrag för bidrag till Värmlands och Örebro läns skogvaktare- och kolarskolor. KR fann ej skäl bifalla TI :s besvär häröver. Hos RR anförde TI, att KR torde ha antagit, att skolan till väsentlig del vore att betrakta som en utbildningsanstalt för hos bolaget anställda skogvaktare. Så vore emellertid icke förhållandet. Skolan hade nämligen att tjugotal elever årligen, medan bolaget och övriga till koncernen hörande företag endast hade sex skogvaktare anställda. Endast under ettvart av åren 1943, 1944 och 1947 hade en från skolan utexaminerad skogvaktare anställts. — Bolaget invände, att det för bolagets skogsbruk vore nödvändigt att ha tillgång till välutbildad personal för skogvaktarebefattningar. För att skapa lämpliga utbildningsmöjligheter upprätthölles denna skola av inom Örebro och Värmlands län skogsbrukande

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

företag. Det antal skogvaktare som bolaget nyrekryterat från skolan vore så pass lågt att det självfallet icke utgjorde någon för skolan mera väsentlig del av det totala antalet utbildade elever. Däremot utgjorde de i skolan utbildade personerna för bolaget en väsentlig del av skogvaktarepersonalen eftersom bolaget i skogvaktarbefattningar så gott som uteslutande anställt dylika i skolan utbildade personer. De bidrag bolaget lämnade skolan måste därför betraktas såsom en kostnad i bolagets skogsrörelse. — RR fann icke i målet hava förekommit omständigheter, vilka borde föranleda ändring i KR:s utslag. (RR:s utslag den 20/1 1956.)

Bidrag till professur.

Besvär av Göteborgs Intecknings Garanti Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1952. — Bolaget yrkade avdrag med 4.000 kr för bidrag till Chalmers Tekniska Högskola för en nyinrättad professur i byggnadsekonomi och byggnadsorganisation. Till stöd härför anfördes, att det för bolagets omfattande verksamhet med beviljande av inteckningslån vore en angelägenhet av största betydelse att de belånade objekten vore uppförda på ett ekonomiskt och värdebeständigt sätt och att förvaltningen av dem skedde sakkunnigt. En professur vid högskolan med undervisning i dessa ämnen skulle, bortsett från dess allmänna syfte, kraftigt främja dessa syften. Kostnaderna för professuren, vilka efter de tio första åren komme att utgå av statsmedel, bestredes under nämnda tid av Göteborgs stad och enskilda bidragsgivare, vilka i likhet med bolaget funnit den avsedda undervisningen vara av betydelse för deras rörelse. Avdrag medgavs icke för bidraget ifråga. (RR:s utslag den 10/2 1956.)

Avdrag för skadestånd på grund av annullering av inköpskontrakt.

Besvär av fabrikören P. angående inkomsttaxering år 1951. — P., som den 1/7 1950 startat en skofabrik, avtalade med en firma om inköp av maskiner. Med hänsyn till priskontrollnämndens beslut den 31/10 1950, att den statliga lädersubventioneringen skulle upphöra från och med den 16/2 1951, annullerade P. emellertid avtalet och utbetalade i samband därmed ett skadestånd å 5.000 kr. P. uppgav att fabriksverksamheten på grund av subventionernas borttagande måst nedläggas utan att den kommit i gång. TN och PN vägrade avdrag för skadeståndet såsom varande icke avdragsgill kapitalförlust. TI framhöll hos KR, att kontraktsbrottet finge anses ha tillkommit genom personliga åtgöranden av P., varför kostnaden ifråga icke kunde anses såsom normal omkostnad i P:s rörelse. KR: ej ändring. RR medgav avdrag, enär av vad i målet förekommit finge anses framgå, att P. under beskattningsåret påbörjat driften av den i målet avsedda rörelsen, samt vid sådant förhållande hinder ej mötte att medgiva P. avdrag för ifrågavarande kostnad. (RR:s utslag den 15/2 1956.)

Inkomst under utbildningstid.

Besvär av landsfiskalsaspiranten N. angående inkomsttaxering år 1953. — N. hade under sin utbildning till landsfiskal, som krävde 4½ år, därav 17 månader som "elev" med uteslutande praktisk utbildning och resten som aspirant med övervägande teoretisk utbildning (en tvåårig distriktsåklagarkurs vid Stockholms högskola och ett halvt års polischefskurs vid statens polisskola), av staten erhållit ett månatligt bidrag till samtliga sina kostna-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

der för utbildningen med 300 kr för månad. PN upptog till beskattning ett i enlighet härmed uppburet arvode av 2.703 kr och medgav avdrag för fördyrade levnadskostnader med 295 kr, motsvarande hyreskostnader utom hemorten under de delar av året, sammanlagt 90 dagar, då N. vikarierat som landsfiskal eller landsfiskalsassistent, i stället för ett av N. yrkat avdrag för fördyrade levnadskostnader med 960 kr. KR höjde avdraget för fördyrade levnadskostnader med 270 kr. Hos RR yrkade N., att han icke måtte beskattas för arvodet. Därest detta skulle anses utgöra för honom skattepliktig inkomst, yrkade N., att avdrag måtte medgivas honom för de kostnader för litteratur och obligatoriska avgifter, tillhopa 252 kr, som han haft i samband med genomgång av distriktsåklagarkursen. RR yttrade i plenum, att ifrågakomna arvode finge, oaktat det utgått under N:s utbildningstid, anses som sådan med tjänst förenad förmån, som utgjorde skattepliktig inkomst, samt förklarade, att N. vore berättigad till avdrag för ovannämnda kostnader för litteratur och avgifter men att han icke visat fog för större avdrag i övrigt än KR medgivit. (Fyra ledamöter ansågo, att arvodet icke utgjort skattepliktig inkomst, enär, enligt vad utredningen i målet givit vid handen, det huvudsakliga syftet med utgivandet av det ifrågavarande arvodet varit, icke att giva ersättning för utfört arbete utan att lämna understöd för mottagarens utbildning.) (RR:s utslag den 6/3 1956.)

Anm.: Jämför Skattenytt 1954 s. 54.

Lön under tjänstledighet för studier.

Besvär av folkskoleinspektören T. angående inkomsttaxering år 1950. — PN hade till beskattning upptagit av T. med 1.330 kr uppburen lön för tid, under vilken han åtnjutit tjänstledighet för idkande av studier i pedagogik vid Stockholms Högskola. Hos KR framhöll T., att han under tjänstledigheten uppburit lön med s.k. B-avdrag. Denna lön vore att betrakta såsom studiestipendium och hade därför icke bort upptagas till beskattning. Om lönen skulle beskattas, yrkade T. i andra hand avdrag för sina kostnader under stockholmsvistelsen. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/3 1956.)

Av arbetstagare på grund av arbetsgivares förmånstagareförordnande uppburna kapitalförsäkringsbelopp — skattepliktig inkomst av tjänst?

A. Besvär av hembiträdet Anna J. angående inkomsttaxering år 1951. — Anna J. hade under beskattningsåret uppburit ett belopp av 5.000 kr i egenskap av förmånstagare till en kapitalförsäkring, som hennes arbetsgivare år 1918 tecknat på sitt liv att förfalla till betalning på hans 60-årsdag. Förmånstagareförordnandet hade varit återkalleligt, varför arbetsgivaren varit ägare till försäkringen intill beloppets utbetalande. PN beskattade beloppet 5.000 kr såsom inkomst av tjänst, trots invändning att beloppet borde betraktas som en ren gåva. KR och RR ej ändring. (RR:s utslag den 3/5 1956.)

B. Besvär av handelsbiträdet L. angående inkomsttaxering år 1951. — L., som sedan många år varit anställd hos B., hade i januari 1950, knappt en månad före B:s död insatts såsom förmånstagare å en kapitalförsäkring å 10.000 kr. L., vilken erhållit kännedom om förordnandet först efter arbetsgivarens död, beskattades av TN och PN för beloppet ifråga såom in-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

komst av tjänst, då beloppet finge anses ha tillfallit L. på grund av hans mångåriga anställning. L. invände, att förmånstagareförordnandet var en dödsfallsdisposition och måste betraktas som en typisk gåva. KR: ej ändring. RR undanröjde den ifrågavarande beskattningen, enär sådana omständigheter icke visats föreligga, att ifrågavarande på grund av kapitalförsäkring L. tillfallna belopp finge anses utgöra för L. skattepliktig inkomst av tjänst. (RR:s utslag den 11/5 1956.)

Till sparfond avsatt del av lön.

Besvär av avdelningschefen L. angående inkomsttaxering år 1950. — L., som var anställd hos Svenska BP Olje AB och vilken som sådan hade rätt och skyldighet att vara medlem i BP-personalens sparfond, yrkade avdrag från sin löneinkomst med 238 kr., som han enligt anställningsvillkoren icke utfått kontant utan varit pliktig att sätta in i sparfonden. Av fondens stadgar framgick bl. a., att till fonden inbetalade belopp i regel icke finge lyftas förrän vid avgång ur tjänsten samt att stadgarna kunde ändras endast om bolagets styrelse och ⅔-delar av deltagarna i sparfonden voro ense därom. RR förklarade, att ifrågavarande del av L:s lön med hänsyn till de bestämmelser, som gällde för sparfonden, icke kunde anses hava varit tillgänglig för lyftning under beskattningsåret och alltså icke borde tagas till beskattning detta år. (RR:s utslag den 1/6 1956; en ledamot: ej ändring.)

Ej skattepliktig intäkt: åkdonslega från postverket.

Besvär av postföraren E. angående inkomsttaxering år 1951. — Vid beräkning av E:s inkomst av tjänst såsom lantbrevbärare hade PN medgivit E., som av postverket uppburit 8.273 kr, därav 4.135 kr utgjorde åkdonslega, avdrag för bilkostnader med 5.735 kr. Hos KR yrkade E. att erhålla avdrag för bilkostnader med högre belopp. KR: ej ändring. RR, där E. fullföljde sin talan; ej ändring, enär åkdonslegan utgjort ersättning, som avsåges i 32 § 3 mom. första st. KL, samt förty visserligen legans belopp icke skolat tagas till beskattning men å andra sidan ej heller något avdrag för bilkostnader bort äga rum. (RR:s utslag den 28/2 1956.)

Rättegångskostnader.

Besvär av rådmannen R. angående inkomsttaxering år 1950. — R. hade varit ordförande i stads arbetslöshets- och familjsbidragsnämnd. Nämnden handhade bl. a. utbetalning av understöd från vissa fonder, som staden förvaltade. Utbetalningarna hade uppdragits åt en byråföreståndare. Sedan denne befunnits ha gjort felaktiga utbetalningar och R. brustit i honom åliggande kontroll över föreståndarens handhavande av uppdraget, dömdes R. att till staden utge skadestånd och rättegångskostnader. R. förvägrades avdrag härför vid taxeringen. (RR:s utslag den 18/1 1956.)

Fördyrade levnadskostnader under överkonstapelskurs.

Besvär av poliskonstapeln S. angående inkomsttaxering år 1949. — PN förvägrade S ett med 915 kr yrkat avdrag för fördyrade levnadskostnader vid bevistande under hösten 1948 av överkonstapelskursen vid statens polisskola i Stockholm. KR: ej ändring. RR förklarade S. berättigad till avdrag för fördyrade levnads-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

kostnader under den tid kursen pågick eller den 1/9—den 18/12 1948 med 817 kr, motsvarande 7 kr 50 öre för dag under 109 dagar, enär bevistandet av omförmälda kurs med hänsyn till upplysta omständigheter måste anses hava skett i och för S:s befattning som polisman. (RR:s utslag den 2/3 1956.)

Anm.: Jämför liknande fall i Skattenytt 1953 s. 304.

Facklitteratur.

Besvär av lektorn S. angående inkomsttaxering år 1951. — S., som undervisade i modersmålet samt historia med samhällslära, erhöll av TN avdrag för inköp av viss facklitteratur med 93 kr. men förvägrades avdrag för inköp av skrivmateriel med 20 kr., Svensk Uppslagsbok 144 kr., Barrabas av Lagerkvist 12: 50 kr., Slottsfinal av Siwertz 15 kr., Schück-Warburgs litteraturhistoria VIII 43 kr. och läkarkalendern 4 kr. RR ansåg S. berättigad till ytterligare avdrag med de båda sistnämnda beloppen. (RR:s utslag den 13/6 1956.)

Facklitteratur (Nytt Juridiskt Arkiv).

Besvär av juris kandidaten H. angående inkomsttaxering år 1950. — H., som under beskattningsåret tjänstgjort såsom tingsnotarie, förklarades berättigad till avdrag för hela kostnaden för anskaffande av Nytt Juridiskt Arkiv årg. 1874—1946 och 1948 samt samlingsregister åren 1874—1933 med 1.500 kr utan avseende å invändning, att äldre årgångar av verket vore obehövliga för tjänsten. (PN hade medgivit avdrag med endast 500 kr.) (RR:s utslag den 26/1 1956.)

Premier för domares ansvarighetsförsäkring.

Besvär av hovrättsassessorn R. angående inkomsttaxering år 1952. — R. hade i och för en tillfällig tjänstgöring såsom t. f. tingsdomare tagit en ansvarighetsförsäkring. I tjänstgöringen ingick bl. a. att vara inskrivningsdomare. Till stöd för yrkat avdrag för premien åberopade R. den starkt ökade arbetsbördan för domsagopersonalen under de senaste åren och den därmed ökade risken för skadeståndsskyldighet på grund av begångna felaktigheter i arbetet. RR förklarade R. berättigad att erhålla det yrkade avdraget med hänsyn till beskaffenheten av de utav honom under beskattningsåret innehavda tjänsterna. (RR:s utslag den 25/5 1956.)

Kostnader för kongressresor i tjänsten.

Besvär av industripsykologen B. angående inkomsttaxering år 1949. — B., som var anställd som yrkeskonsulent hos ASEA och därjämte hade privatpraktik som industripsykolog, yrkade avdrag med 2.200 kr. för en resa i Skottland, England och Holland, som han gjort för att bevista tre internationella psykologkongresser och för att besöka olika institutioner. B. framhöll bl. a., att studieresan till England varit förutsättning för hans psykologiska praktik, framför allt kursverksamhet, föreläsningar och författarskap. Vid sidan om och tillsammans med tjänsten vid ASEA hade B. på dessa områden bedrivit ett pionjärarbete, som för sin vidare utveckling krävt dessa utgifter. Det hade varit en tjänsteresa och B. hade hela tiden uppburit lön från ASEA. TI invände att resan reellt ägt rum i allmänt fortbildande syfte. PN vägrade avdraget.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

KR: ej ändring. RR förklarade B. berättigad till avdrag med yrkade 2.200 kr. för sina med resan förbundna kostnader med hänsyn till vad i målet blivit upplyst om de förhållanden, som föranlett den utrikes resan. (RR:s utslag den 1/6 1956.)

Anm.: B. hade själv fått bekosta utlandsresan, emedan bolaget av myndigheterna tvingats till en åtstramning av utlandsresorna. Bolaget hade därför bekostat endast den svenska delen av resan, men B. hade fått tjänstledigt med bibehållen lön.

Förlust genom felräkning.

Besvär av kassören L. angående inkomsttaxering år 1950. L., vilken i egenskap av kassör inom hyresbranschen omhänderhade fyra olika kassor med en omslutning av omkring 500.000 kr. per år och därjämte var vicevärd för fem fastigheter med hyror å C:a 150.000 kr., erhöll avdrag för utgifter på grund av felräkning med 240 kr. (RR:s utslag den 14/6 1956.)

Skattskyldighet för beräknad ränta.

Besvär av Fastighetsföreningen L. i likvidation angående inkomsttaxering år 1949. — Den 1/1 1948 sålde föreningen sin fastighet till andelsägarna och erhöll därigenom en fordran å dessa på 77.450 kr. Den 31/12 1948 beslöts att föreningen skulle upplösas och att disponibla vinstmedel skulle utdelas. PN och KR ansåg föreningen skattskyldig för beräknad ränta efter 3 % å nyssnämnda fordran, utan avseende å föreningens invändning, att dess tillgångar de facto utskiftats redan vid fastighetsförsäljningen, ehuru likvidationen av formella skäl icke kunnat avslutas förrän ett år senare. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 2/3 1956.)

Förtäckt utdelning från fastighetsförening genom utköp av fastighet till underpris.

Besvär av disponenten O. angående inkomsttaxering år 1952. — O. hade i februari 1951 tillsammans med fyra andra personer förvärvat samtliga andelar i en fastighetsförening efter ett värde å föreningens fastighet av 975.000 kr. I juni samma år köpte andelsägarna fastigheten av föreningen för 800.000 kr., motsvarande det då gällande taxeringsvärdet. PN beskattade O. och de övriga andelsägarna för förtäckt vinstutdelning till ett sammanlagt belopp av 55.414 kr., utgörande skillnaden mellan inköpspriset 800.000 kr. ökat med föreningens skulder, å ena sidan, och det vid 1952 års fastighetstaxering åsatta taxeringsvärdet å fastigheten eller 900.000 kr., å andra sidan. Hos KR yrkade O. undanröjande av den ifrågavarande beskattningen under framhållande av att fastigheten inköpts för en köpeskilling motsvarande dess då gällande taxeringsvärde och att utköpet följaktligen icke skett till underpris. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/6 1956.)

Förtäckt utdelning genom fordringsavskrivning?

Besvär av dödsboet efter f. direktören A. angående A:s inkomsttaxering år 1953. — PN ansåg, att A. under beskattningsåret åtnjutit utdelning till ett belopp av 154.911 kr från en bostadsförening genom att föreningens fordran hos A. på detta belopp under beskattningsåret avskrivits i föreningens räkenskaper. Andelarna i föreningen hade ägts av en A:s frånskilda hustru samt tre döttrar till A. men A. hade förbehållits rätt till avkastningen å andelarna under sin livstid. Hos KR yrkade

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

dödsboet, att A :s taxeringar måtte nedsättas med 154.911 kr. Anledningen till att föreningen beslutat bortskriva sin fordran hos A. hade enligt uppgift varit att denna fordran av föreningen betraktats såsom värdelös, enär A. ej hade några tillgångar utöver avkastningsrätten till andelarna. Den omständigheten att föreningen bortskrivit sin fordran innebure icke att A :s betalningsskyldighet för densamma bortfallit. KR : ej ändring. Hos RR framhöll TI bl. a., att föreningens likvida tillgångar uttagits av A. såsom lån. Huvudparten av dessa uttag syntes ha gjorts under beskattningsåret i samband med att föreningen sålt sin fastighet för ett belopp som med 100.000 kr översteg det bokförda värdet. Föreningens åtgärd att avskriva sin fordran hos A. måste då ha samma innebörd som utdelning. — RR biföll dödsboets talan och yttrade : Av utredningen framgår icke, att föreningen genom avskrivningen efterskänkt sin fordran eller att därigenom eljest något värde överförts från föreningen till A. Ej heller har i målet visats att under beskattningsåret A. i form av skuldsättning till föreningen från densamma uttagit medel under sådana omständigheter, att förtäckt utdelning kan anses föreligga. (RR :s utslag den 30/1 1956 ; en ledamot anförde skiljaktig mening.)

Anm.: Utgången torde bero på de särskilda omständigheterna i målet. Bl. a. är att märka, att A:s skuld till föreningen synes ha uppkommit under tidigare år och att boupptecknингen efter A. den 12/4 1954 utvisade en brist på 226.283 kr, inberäknat avdrag för skuldbeloppet 154.911 kr samt beräknad skatteskuld härå, 90.000 kronor.

Förtäckt utdelning genom aktieägares utköp av aktiebolags fastighet.

Besvär av direktören L. m. fl. angående inkomsttaxering år 1948. — Inför en avveckling av AB Elof L. överenskommo bolagets aktieägare att två bolagets fastigheter skulle genom försäljning överföras till två aktieägaregrupper. Sedan tillkallade värderingsmän värderat fastigheterna till 180.000 kr respektive 160.000 kr, såldes den förra fastigheten till L. m. fl. för 80.700 kr, motsvarande 1947 års taxeringsvärde, och den senare till den andra aktieägaregruppen för ett efter förhållandet mellan värderingsmännens värden bestämt pris av 71.733 kr (taxeringsvärdet var 79.800 kr). PN ansåg att aktieägarna åtnjutit förtäckt utdelning genom försäljningarna, beträffande den förra fastigheten med skillnaden mellan köpeskillingen 80.700 kr och ett av PN uppskattat värde av 135.000 kr (75 % av 180.000 kr) och beträffande den andra fastigheten med skillnaden mellan köpeskillingen 71.733 kr och ett av PN beräknat värde av 120.000 kr (75 % av 160.000 kr). KR : ej ändring. RR fastställde KR :s utslag beträffande den förstnämnda fastigheten men nedsatte beskattningen beträffande den andra fastigheten, sedan utredning förebragts om dess bristfälliga beskaffenhet, till att avse skillnaden mellan 71.733 kr och ett till 90.000 kr uppskattat värde. (RR :s utslag den 3/2 1956.)

Anm.: 1952 års taxeringsvärden å ifrågavarande fastigheter utgjorde 130.500 kr respektive 101.300 kr.

Utskiftning från utländskt bolag — skattepliktig inkomst?

Besvär av TI angående Aktiebolaget Edsfors' inkomsttaxering år 1952. — Bo-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

laget, som sedan 1934 ägt aktiemajoriteten i ett finskt rederiaktiebolag, hade under 1951 vid dellikvidation av detta uppburit 672.000 kr. PN ansåg beloppet utgöra för bolaget skattepliktig utdelning. TI hade motiverat detta med att enligt hans mening vinst i utländskt bolag, vare sig det var fråga om aktiebolag eller ekonomisk förening, på grund av bestämmelsen i 38 § 1 mom. KL om beskattning såsom inkomst av kapital av utdelning å andelar i utländska bolag alltid skulle beskattas såsom varande utdelning, även om vinsten erhållits genom utskiftning. KR ogillade denna tolkning och undanröjde beskattningen. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/3 1956.)

Periodiskt understöd för undervisning.

Besvär av legitimerade läkaren B. angående inkomsttaxering år 1951. — B. yrkade avdrag med 1.800 kr för periodiskt understöd till en broder, som studerade vid Karolinska institutet. B. ansåg sig berättigad till avdrag för beloppet ifråga, enär understödet åtgått till broderns levnadskostnader. Understödet hade nämligen icke använts för studiekostnader, eftersom undervisningen vore avgiftsfri. Brodern saknade arbetsinkomst och uppbar periodiskt understöd från sin far. PN vägrade avdraget. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 19/1 1956.)

Sam- eller särtaxering av makar.

Besvär av fru W. angående inkomsttaxering år 1948. Fru W. och hennes man, vilka hade ett barn, hade under 1946 familjebostad i Uppsala, där mannen var placerad vid F 16. Med tanke på förestående kommendering till Stockholm upplöstes den gemensamma bostaden i Uppsala hösten 1946 och fru W. och barnet flyttade till Stockholm. I början av 1947 blev emellertid mannen åter placerad i Uppsala. Den gamla bostaden kunde då ej återfås, utan mannen nödgades ordna provisorisk bostad för sig i Uppsala. Fru W. bodde kvar i Stockholm, troligen hos sina föräldrar, till dess hon i december 1947 flyttade in i en nybyggd villa i Djursholm. Makarna synas ha haft skilda hushåll ända till sista kvartalet 1948, då de etablerade gemensamt hushåll i USA. Fru W. och hennes man yrkade särtaxering, enär de på grund av svårigheterna att skaffa bostad nödgats leva åtskilda under 1947 och haft hushåll var för sig med åtföljande fördyring av levnadskostnaderna. Fru W. hade även för 1947 varit mantalsskriven i Uppsala. Makarna ansågs böra samtaxeras. (RR:s utslag den 18/5 1956.)

Fråga om faders skattskyldighet för sina barns räntor och fordringar (överflyttning av barnreverser?).

A. Besvär av direktör S. angående inkomst- och förmögenhetstaxering år 1952. — S. yrkade i sin egen deklaration avdrag för gäldräntor med 14.149 kr. till ett bolag, i vilket han ägde aktier. I deklarationerna för S:s tre omyndiga barn uppgavs såsom inkomst räntor från bolaget å 7.521 kr. och som förmögenhet fordran hos bolaget å 125.351 kr. TN följde deklarationerna. Hos PN yrkade TI, att barnens ränteinkomster och förmögenheter måtte tilläggas S:s taxering. PN hade vid 1951 års taxering vägrat S. avdrag för räntor å s. k. barnreverser och i enlighet därmed ändrat S:s och barnens taxeringar. I 1952 års deklarationer hade barnens fordringar överflyttats till

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

bolaget. Det kunde antagas, att denna överflyttning av barnens fordringar företagits väsentligen av skatteskäl. S. bestred riktigheten av detta påstående. Den verkliga avsikten hade varit att barnen skulle komma i besittning av ett eget kapital som varken vid skatterättsligt eller civilrättsligt bedömande vore sammanblandat med hans eget kapital. Därför hade reverserna inlösts genom kontant betalning till barnen, varefter dessa i sin tur utlånat dessa belopp åt bolaget. Bolaget stode alltså i skuld till barnen och några s. k. barnreverser vore icke aktuella vid den nu ifrågavarande taxeringen. — PN biföll TI:s yrkanden. KR: ej ändring. RR biföll emellertid S:s besvär, enär i målet icke anförts omständigheter på grund varav S. borde taxeras för sina barns inkomster och förmögenheter. (RR:s utslag den 13/9 1956.)

B. Besvär av TI angående redaktören E:s inkomsttaxering år 1952. — E. hade lånat pengar till en av E. och hans familj ägd fastighetsförening, som i stället åtog sig motsvarande skuld till E:s tre omyndiga barn och betalade ränta därå. TI anförde att E. iklätt föreningen skulder, vars faktiska förhandenvaro syntes vara ytterst tvivelaktiga. Räntor till minderåriga barn via juridiska personer som ägdes av föräldrarna borde icke behandlas annorlunda än ränta som direkt gottskrevs barnen. TI yrkade, att E. skulle beskattas för de av föreningen till barnen utgivna räntorna. PN biföll yrkandet men KR undanröjde beskattningen hos E. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/9 1956.)

Skattskyldighet för familjestiftelsers förmögenhet.

A. Besvär av disponenten R. angående förmögenhetstaxering år 1949. — R. hade till förmån för sina fem barn, av vilka tre var omyndiga, bildat fem familjestiftelser. Stiftelsernas ändamål skulle vara att såsom sin självständiga förmögenhet äga och förvalta den egendom, som vid bildandet tillfallit stiftelserna och som framdeles kunde komma att överlåtas på desamma, i syfte att åt barnen och deras arvingar bevara och sammanhålla nämnda egendom samt att enligt styrelsens bestämmande lämna understöd till dessa. Stiftelserna hade bildats genom att 2.500 kr överlämnats till varje stiftelse. Därefter hade stiftelserna för stiftelsekapitalet 2.500 kr och en revers å 23.900 kr av R. köpt aktier i ett av denne behärskat familjebolag för aktiernas taxeringsmässiga värden. Därigenom uppgick varje stiftelses förmögenhet till 2.500 kr, motsvarande skillnaden mellan aktievärdet och skuldreversen. — TI ansåg de med stiftelsebildningen sammanhängande transaktionerna utgöra skentransaktioner för vinnande av skattefördel antingen för R:s eller för barnens vidkommande och yrkade att R. eller alternativt barnen måtte beskattas för stiftelsernas förmögenhet. PN höjde R:s förmögenhetstaxering med 5 × 2.500 kr. KR fastställde PN:s beslut. RR befriade emellertid R. från den ifrågavarande beskattningen, enär det icke visats något förhållande, på grund varav bildandet av ifrågavarande fem stiftelser saknade giltighet eller stiftelsernas behållning eljest vore att hänföra till R:s förmögenhet. (RR:s utslag den 23/2 1956.)

B. Besvär av fru C. angående förmögenhetstaxering år 1951. — Enligt stadgar av den 30/12 1947 för en av fru C. bildad "B:s familjestiftelse fru M. C., född B." hade stiftelsen till ändamål att tillgodose i första hand fru C:s makes

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

samt, sedan hon och hennes man båda avlidit, fru C:s syskonbarn och deras arvingars ekonomiska intressen. Stiftelsens nettoavkastning skulle under fru C:s livstid tillfalla fru C. och efter hennes död hennes man. Sedan båda makarna avlidit, skulle nettoavkastningen tillkomma fru C:s två syskonbarn. I avlidet syskonbarns ställe skulle inträda den avlidnes arvingar. Under sin livstid ägde fru C. ensam bestämma om ändring av stadgarna, därvid ändring av stiftelsens ändamål dock ej finge ske, samt om stiftelsens upplösning. Sedan fru C. avlidit, skulle denna bestämmanderätt tillkomma den eller dem, som ägde rätt till stiftelsens avkastning. Till stiftelsen hade fru C. sålt 199 aktier i ett visst aktiebolag B. för aktiernas vid försäljningen gällande värde. Köpeskillingen hade erlagts medelst en av stiftelsen utfärdad revers. — Vid tax. upptog fru C. bl. a. såsom inkomst av kapital 19.900 kr, utgörande ränta å fordran hos stiftelsen. Sin behållna förmögenhet uppgav hon till 298.113 kr, därav nämnda fordran, uppgående till 256.200 kr. För stiftelsen uppgav fru C. som enda intäkt 19.900 kr, avseende utdelning å 199 aktier i nyssnämnda bolag. Därifrån hade avdragits samma belopp, motsvarande till fru C. utgiven ränta. Stiftelsens behållna förmögenhet uppgavs till 42.300 kr, därvid tillgångarna angivits till 298.500 kr, avseende värdet å aktierna i bolaget, och skulderna till 256.200 kr, avseende fru C:s fordran. För stiftelsens förmögenhet hade fru C. ansett skatteplikt icke föreligga. — PN ansåg fru C. vara skattskyldig för stiftelsens hela förmögenhet, som med hänsyn till värdet av aktierna i förenämnda bolag uppskattades till 398.000 kr. Stiftelsen taxerades icke för inkomst eller förmögenhet. KR: ej ändring. RR yttrade: Enligt stadgarna för ifrågavarande av fru C. bildade stiftelse skall stiftelsens nettoavkastning under fru C:s livstid tillfalla henne och äger fru C. när som helst upplösa stiftelsen. Enär vid sådant förhållande fru C. måste anses — oavsett bestämmelserna i 7 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt — vara ägare till den av stiftelsen redovisade förmögenheten, samt fru C. ej heller eljest visat fog för sin talan, lämnar RR besvären utan bifall. (RR:s utslag den 1/3 1956.)

Anm.: Vid en jämförelse mellan de båda här redovisade fallen finner man bl. a. att, medan stiftelserna i fallet A i främsta rummet skulle tillgodose stiftarens barn, stiftelsen i fallet B närmast skulle tillgodose stiftaren själv. Detta i förening med den omständigheten att stiftaren när som helst ägde upplösa stiftelsen har tydligen medverkat till den negativa utgången i det senare fallet.

Likställd med ägare av förmögenhet.

Besvär av fru E. angående förmögenhetstaxering åren 1948—1950. — Fru E. åtnjöt tillsammans med en hel- och en halvbror avkastningen av en av hennes fader genom testamente bildad fond, vilken efter avkastningstagarnas död skulle skiftas mellan deras då levande bröstarvingar. Fru E. beskattades såsom ägare till en tredjedel av fonden, ehuru hon, som var född 1879, saknade bröstarvingar och hennes andel av fonden således efter hennes död skulle komma att tillfalla hennes bröders barn. (RR:s utslag den 9/3 1956.)

Anm.: Jämför RÅ 1939 ref. I och II samt 1949 ref. 18 och not 260. Av dessa utslag i fall, då förmögenheten slutligen skolat tillfalla syskon eller syskonbarn,

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

torde framgå, att mottagaren gått fri från skattskydighet endast därest särskilda skäl föranlett anordningen ifråga, såsom ovillighet att riskera övergång av förmögenheten till ingift persons släkt eller ogillande av mottagarens personliga förhållden i förening med en önskan att likväl säkerställa hans ekonomi under hans livstid. I det förevarande fallet hade icke påvisats några särskilda skäl för fondbildningen (testamentet hade upprättats innan stadgandena i 7 § e) och f) förordningen om statlig förmögenhetsskatt införts).

Förmögenhetsvärdet å andel i handelsbolag m. h. t. latent skatteskuld belöpande å varulagerreserv.

Besvär av dödsboet efter direktören B. angående B:s inkomsttaxering år 1950. — B., som var hälftendelägare i ett handelsbolag, yrkade att vid beräkning av förmögenhetsvärdet av hans andel i bolaget beloppet av den dolda reserv i varulagret, som MKPN tillagt den uppgivna förmögenheten (vari medräknats lagrets bokförda värde), skulle minskas med 50 % med hänsyn till latent skatteskuld. Allmänna ombudet medgav att värdet å andelar i handelsbolag vid förmögenhetstaxering skulle beräknas efter liknande grunder som plägade tillämpas vid beräkning av värdet å icke börsnoterade aktier och att vid beräkning av matematiska värdet hänsyn därför skulle tagas till den latenta skatteskuld som åvilade den dolda reserven i varulagret. Reducering borde dock icke ske för hela skatteskulden utan endast för en mindre del, eftersom tidpunkten för skatteskuldens gäldande vore oviss. Allmänna ombudet föreslog att avdrag för skatteskuld skulle beräknas till ⅓-del av det av B. yrkade beloppet. — KR medgav avdrag för beräknad skatteskuld å den dolda reserven i varulagret med hälften av den av B. beräknade skatteskulden. RR — varest dödsboet efter B. yrkade avdrag för hela den latenta skatteskulden — lämnade besvären utan bifall, enär med hänsyn till vad i målet förekommit B:s förmögenhet icke kunde anses hava blivit för högt taxerad. (RR:s utslag den 19/1 1956.)

Anm.: Jämför RÅ 1953 not. 1484 ang. direktören A:s förmögenhetstaxering år 1948 (Skattenytt 1954 s. 20). Avdrag medgavs icke för latent skatteskuld vid beräkningen av förmögenhetsvärdet å A:s varulager.

Aktievärde: hembudsskyldighet till pari m. m.

Besvär av TI angående direktören C:s förmögenhetstaxering år 1950. — C. ägde två aktier i Karlshamns Stufveri Aktiebolag med nominellt värde av 100 kr. för aktie. TN och PN uppskattade värdet till 300 kr. för aktie. C. framhöll, att antalet aktier i bolaget uppgick till 110 stycken, som innehades av 21 aktieägare, vilka ägde i genomsnitt fem aktier var. Aktieinnehavarna voro bolagets kunder d. v. s. importörer och exportörer över Karlshamns hamn, där bolaget utförde lastnings- och lossningsarbetet. Enligt bolagsordningen vore utdelningen maximerad till 3 % å aktiekapitalet per år. Enligt bolagsordningen förelåge jämväl hembudsskyldighet till pari vid försäljning av aktie. Under de sista 15 åren hade inga aktier sålts eller inlösts till högre pris än 100 kr. KR biföll C:s talan och godkände alltså ett värde av 100 kr. för aktie. Hos RR åberopade TI RÅ 1947 not. 902 angående Sveriges Redareförenings innehav av aktier i Skutskär—Harnäs stuveri AB samt att matematiska värdet översteg 600 kr. för aktie. C. åberopade

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01

å sin sida intyg angående en under 1953 skedd försäljning av två aktier i karlshamnsbolaget till pari. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 18/5 1956.)

Anm.: I 1947 års fall var det inte fråga om minoritetsaktier.

Aktievärde.

Besvär av chefsassistenten D. angående förmögenhetstaxering år 1949. — Vid beräkning av det matematiska värdet å D:s aktier i ett förvaltningsaktiebolag som ägde aktiemajoriteten i ett guldsmedsaktiebolag, vilket i sin tur ägde sex dotterbolag, avräknades ⅓-del av utskiftningsskatteskulden för såväl förvaltningsbolaget som för guldsmedsbolaget — i fråga om det senare på grundval av det för hela koncernen framräknade egna kapitalet. Däremot avräknades icke någon separat utskiftningsskatteskuld för dotterbolagen, då enligt gällande lagstiftning dotterbolagens vinstmedel kunnat skattefritt överföras till moderbolaget. Däremot reducerades vid beräkning av värdet av aktierna i guldsmedsbolaget varulagerreserverna i såväl detta bolag som i dotterbolagen med 50 % med hänsyn till latent inkomstskatteskuld. (RR:s utslag den 13/6 1956.)

Aktievärde: majoritets- och minoritetsaktier m. m.

Besvär av grosshandlaren W. m. fl. angående förmögenhetstaxering år 1948. — W. med familj och närmare släktingar ägde 4.878 av 5.400 aktier i Nordmalings Ångsågs AB, som var landets första masonitfabrik och som tillverkar även sågade trävaror, kätting, jordbruksredskap m. m., med en omsättning av över 20 milj. kr. Bolagets utdelningar utgjorde under 1943—49 5 % och fr. o. m. 1950 6 %. Endast W. kunde tillgodogöra sig bolagets vinst i annan form än utdelning genom styrelsearvode och provisionsinkomst på bolagets försäljning. Ingen aktieägare var anställd i företaget. Det matematiska värdet å aktierna beräknades till 3.370 kr. för aktie, och avkastningsvärdet till 1.250 kr. för aktie. PN och KR uppskattade aktievärdet till 2.300 kr., således ett medeltal av de båda nyssnämnda värdena. RR: ej ändring beträffande W. och tre dennes barn samt en syster och svåger till W., samtliga representerande 3.954 aktier. Beträffande en systers dödsbo, en systerdotter och hennes tre barn, representerande 611 aktier, ävensom en ägare av 99 aktier, som ej var befryndad med W. och som åberopat hembudsskyldighet till på visst sätt beräknat belopp (i praktiken innebärande pari), uppskattade RR aktievärdet till 1.500 kr. för aktie. (RR:s utslag den 18/5 1956.)

Skattskyldighet i riket.

Besvär av flygkaptenen L. angående inkomsttaxering år 1952. — L., som var anställd i SAS, tjänstgjorde under tiden den 2/7 1950—den 2/4 1951 i Rom. L. yrkade att icke bli beskattad för sin inkomst från SAS under sagda tid. L. framhöll, att hans hustru hela denna tid vistats i Rom men makarnas dotter endast under skolloven. Under skoltiden var dottern inackorderad i Stockholm. Under tjänstgöringen i Rom hade bostaden i Stockholm under kortare tid stått tom. Större delen av tiden hade den varit uthyrd till en utländsk beskickningstjänsteman. Bosättningen i Rom hade varit ordnad genom egen möblerad bostad. Lönen från SAS utbetalades från kontoret i Rom. PN ansåg L. skattskyldig för ifrågavarande inkomst i Sevrige. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/5 1956.)

Anm.: Jämför RR:s utslag den 21/10 1955, Skattenytt 1956 sid. 159.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:01